

CEMAAT

كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

Bakara / 249...Allah'ın huzuruna varacaklarına inananlar: Nice az sayıda bir birlik Allah'ın izniyle çok sayıdaki birliği yenmiştir. Allah sabredenlerle beraberdir, dediler.

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

Şûra/ 38. Yine onlar, Rablerinin davetine icabet ederler ve namazı kılarlar. Onların işleri, aralarında danışma (istişare) ile. Kendilerine verdiğimiz rızıktan da harcarlar.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ قَاذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

Nur / 62. Müminler, ancak Allah'a ve Resûlüne gönülden inanmış kimselerdir. Onlar, o Peygamber ile ortak bir iş üzerindeyken ondan izin istemedikçe bırakıp gitmezler. (Resûlüm!) Şu senden izin isteyenler, hakikaten Allah'a ve Resûlüne iman etmiş kimselerdir. Öyle ise, bazı işleri için senden izin istediklerinde, sen de onlardan dilediğine izin ver; onlar için Allah'tan bağış dile; Allah mağfiret edicidir, merhametlidir.

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ قَوَّجًا مِمَّنْ يَكْذِبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُورَعُونَ

Neml / 83. O gün, her ümmet içinden âyetlerimizi yalan sayanlardan bir cemaat toplarız da onlar toplu olarak (hesap yerine) sevk edilirler.

يَوْمَ تَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوِيَتْ كِتَابُهُ يَمِينُهُ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظَلَّمُونَ فِتِيلًا

İsra / 71. Her insan topluluğunu önderleri ile birlikte çağıracağımız o günde kimlerin amel defteri sağından verilirse, onlar, en küçük bir haksızlığa uğramamış olarak amel defterlerini okuyacaklar.

HADİS...

* Hz. Ebu Hüreyre (radıyallâhu anh) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Allah'ın, yollarda dolaşıp zikredenleri araştıran melekleri vardır. AIIahu Teâlayı zikreden bir cemaate rastlarsa, birbirlerini "Aradığınız gelin!" diye çağırırlar. (Hepsi gelip) onları kanatlarıyla kuşatarak dünya semasına kadar arayı doldururlar.

Allah, -onları en iyi bilen olduğu halde- meleklerle sorar: "Kullarım ne diyorlar?" "Seni tesbih ediyorlar, sana tekbir okuyorlar, sana tahmid okuyorlar. Sana tazim (temcid) ediyorlar" derler.

Rabb Teâla sormaya devam eder: "Onlar beni gördüler mi?" "Hayır!" derler. "Ya görselerdi ne yaparlardı?" "Eğer seni görselerdi ibâdetinde çok daha ileri giderler; çok daha fazla ta'zim, çok daha fazla tesbihde bulunurlardı" derler. Allah tekrar sorar: "Onlar ne istiyorlar?" "Senden, derler, cennet istiyorlar." "Cenneti gördüler mi?" der. "Hayır ey Rabbimiz!" derler. "Ya görselerdi ne yaparlardı?" der. "Eğer görselerdi, derler, cennet için daha çok hırs gösterirler, onu daha ısrarla isterler, ona daha çok rağbet gösterirlerdi." Allah Teâla sormaya devam eder: "Neden istiâze ediyorlar?" "Cehennemden istiâze ediyorlar" derler. "Onu gördüler mi ?" der. "Hâyır Rabbimiz, görmediler!" derler. "Ya görselerdi ne yaparlardı?" der. "Eğer cehennemi görselerdi ondan daha şiddetli kaçarlar, daha şiddetli korkarlardı" derler. Bunun üzerine Rabb Teâla şunu söyler: "Sizi şâhid kılıyorum, onları affettim!"

Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) sözüne devamla şunu anlattı: "Onlardan bir melek der ki: "Bunların arasında falanca günahkar kul dahi var. Bu onlardan değil. O başka bir maksadla uğramıştı, oturuverdi." Allah Teâla.. "Onu da affettim, onlar öyle bir cemaat ki onlarla oturanlar da onlar sayesinde bedbaht olmazlar" buyurur."

* Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

"Ümmetimden hak üzerine galip olarak duran bir gurup daima bulunacaktır. Onlardan ayrılıp yardıma koşmayanlar,

Allah'ın emri gelinceye kadar onlara zarar vermeyecektir."

* Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

"Şüphesiz Allah, ümmetimi (veya Muhammed (s.a.s.)'in ümmetini dedi) sapıklık üzerine toplamaz. Allah'ın (şefkat, himaye ve kudret) eli cemaatle beraberdir. Cemaatten ayrılan kimse, ateşe ayrılmıştır."

* Ebû Hüreyre radiya'llâhu anh'den:

Şöyle demiştir: Resûlullâh sallâ'llâhu aleyhi ve sellem buyurdu ki: Nâs, ezan (okumak) da ve saff-ı evvelde (bulunmakta) ne (bereketler, hayır)lar olduğunu bilseler de (onlara nâil olmak için) kur'a atmaktan başka çâre bulamasalar kur'a atarlar. (Her namazın) ilk vaktinde (ki cemaatler) de olan (fazîlet)i bilseler (onlara yetişmek için) yarış ederler. Yatsı ile sabah (cemâatlerin) deki Eltâf-ı İlâhiyyeyi bilseler emekliye emekliye, (yâhud sürtüne sürtüne) de olsa onlara gider (terketmez)ler.

* Amr İbnu Şuayb an ebîhî an ceddihi (radiyallâhu anh) tarikinden naklediyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Bir atlı bir şeytandır, iki atlı iki şeytandır, üç atlı bir gruptur."

* Ebu Hüreyre (radiyallahu anh) anlatıyor: Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdu ki: "Allah bir kulu sevdi mi, Cebrâil (aleyhisselam)'e şöyle seslenir: "Ben falanca kişiyi seviyorum, sen de sev!" Bunun üzerine semâda aynı şekilde nida edilir. Sonra, arz ehli arasına onun sevgisi indirilir. Bunu şu ayet ifade etmektedir: "İnanıp hayırlı iş işleyenleri Rahmân sevgili kılacaktır" (Meryem 96). "Allah bir kula buğzettimi, Cibril (aleyhisselam)'e seslenir: Ben falancaya buğz ediyorum. Bu şekilde semâda nida edilir. Sonra, yeryüzüne onun hakkında buğz indirilir."

* Ebü Müslim eI-Eğarr (rahimehullah) diyor ki: "Ben şehâdet ederim ki Ebü Hüreyre ve Ebü Said (radiyallâhu anhümâ) Resûlullah (aleyhissalâtu vesselam)'in şöyle söylediğine şehâdet ettiler: "Bir cemaat oturup Allah'ı zikrederse, mutlaka melekler etraflarını sarar, Allah'ın rahmeti onları bürür, üstlerine sekine

iner ve Allah onları yanında bulunan (büyük melek)lere anar."

* Hz. Ebü Hüreyre'nin rivâyetinde şöyle gelmiştir:
"Resûlullah (aleyhissalatu vesselâm) buyurdular ki: "Allah Teâla hazretleri diyor ki: "Kulum, hakkımda nasıl bir zan yürütürse ben öyleyimdir. O, beni zikredince ben onunla beraberim. O beni içinden geçirirse, ben de onu içimden geçiririm. O, beni bir cemaat içerisinde anarsa, ben de onu, onunkinden daha hayırlı bir cemaatte anarım. O, bana bir karış yaklaşırsa ben ona bir arşın yaklaşıyorum. O bana bir arşın yaklaşırsa, ben ona bir kulaç yaklaşıyorum. O bana yürüyerek gelirse ben ona koşarak giderim."

TEFSİR...

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُوكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ قَاذَنَ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرَ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

Nur / 62. Müminler, ancak Allah'a ve Resûlüne gönülden inanmış kimselerdir. Onlar, o Peygamber ile ortak bir iş üzerindeyken ondan izin istemedikçe bırakıp gitmezler. (Resûlüm!) Şu senden izin isteyenler, hakikaten Allah'a ve Resûlüne iman etmiş kimselerdir. Öyle ise, bazı işleri için senden izin istediklerinde, sen de onlardan dilediğine izin ver; onlar için Allah'tan bağış dile; Allah mağfiret edicidir, merhametlidir.

Müminler ancak onlardır ki, Allah'a ve Resulüne hakikaten iman etmişlerdir. Yukarıda zikri geçenler gibi yalnız iman ettik demekle kalmayıp samimi kalpten inanmışlardır. Ve maiyyetinde, yani Peygamberin yanında ki, müslümanların emirinin maiyyeti de aynı hükme tabidir. İctimaî bir işle meşgul oldukları zaman, cuma, bayram, istişare, savaş gibi toplanmayı gerektiren ya da faydası veya zararı umumî olan bir iş üzerinde bulundukları zaman ondan izin almadıkça gitmezler. Münafıklar gibi kaçmazlar. İşte o senden izin isteyenler yok mu onlar Allah'a ve Resulüne iman eden kimselerdir. Bundan dolayı bazı işleri için senden izin istediklerinde sen de onlardan dilediğin kimseye izin ver. Yani her izin isteyene izin vermek vacib değildir. Hikmet ve işin gereğini gözetmek lazımdır.

Bir de Berâe (Tevbe) Sûresi'nde geçen "Allah seni affetsin! Doğru söyleyenler sana iyice belli oluncaya kadar onlara niçin izin verdin?" (Tevbe, 9/43) âyet-i kerimesi unutulmamalıdır. İzin ver ve onlar için Allah'a istiğfar eyle; zira izin istemek, her ne kadar şiddetli bir özür ile doğruluğa dayansa da, dünya işini ahiret işine takdim ve tercih etmek gibi bir kusur töhmetinden uzak olmaz. Sen istiğfar edersen şüphe yok ki Allah, mağfiret edicidir, merhametlidir.¹⁵³

PIRLANTA SERİSİ...

Allah, insanı toplum içinde yaşayacak bir varlık olarak yaratmış ve onu hem cinslerinin arasına salmıştır. İnsan, maddî ve mânevî yönleriyle ancak toplum ve cemaat içinde yaşayabilir. Onun içindir ki, Hz. Âdem'den bu yana hep cemaat öne çıkmış, fert arka plânda kalmıştır. Şu kadar ki, bazı devreler ve zaman dilimlerinde bu mes'eale, diğerlerine nazaran daha bir ehemmiyet kesbetmiş ve âdetâ bir zaruret halini almıştır. Kaldı ki, büyük çoğunluğu itibariyle hayvanlar bile toplu halde yaşarlar; öyle ise en mükerrem varlık olan insan, hayatının her safhasında toplu halde yaşamak mecbûriyetindedir. İslâm, bu mes'eleyi daha bir pekiştirir ve öne alır. Öyle ki, mü'min tek başına namaz kılarken bile, 'İyyâke na'büdü ve iyyâke nestaîn - Ancak Sâna ibâdet ederiz ve ancak Sen'den yardım bekleriz" der; "ederim, beklerim" demez. Bir mü'min, günlük şahsî işlerinden ibadetlerine kadar her mes'elesinde Kur'ân ve Sünnetle cemaat içine itilir, kendisine cemaat olmanın avantajları gösterilir ve hayatının büyük bir bölümü cemaatle irtibatlandırılır.

a) Cemaatleşme, bugün her zamankinden daha zarûrîdir:

Bugün küre-i arz, bütün milletleri ve devletleriyle tek bir ülke görünümü almıştır. Ulaşım ve haberleşme, çeşitli vasıtalarla çok kısa zamanda temin edilir olmuş, milletlerin birbiriyle yakın münasebetlerde bulunması sayesinde teknolojik, iktisadî, siyasî ve silah üstünlüğü bakımından dünya birbiriyle yarışır hale gelmiştir. Bu yarış, her milleti kendi bünyesinde cemaatleşmeye götürmüştür, hattâ asrın getirdiklerinin zarurî bir neticesi olarak

topyekün insanlık, kendini bu yarış ruh ve şuuru içinde bulmuştur.

Dünyâ çapında ideolojiler, 18'inci asırdan bu asra genç fidanlar gibi sarkmış ve orijinal bulunarak, Hristiyanlığa da bir reaksiyon olarak kendilerine sahip çıkılmış, o fidanları gövdeleştirmek isteyenler, dünyânın hemen her yerinde topluluklar meydana getirmek ve kitleleşmek için var güçleriyle ve bütün imkânlarıyla mücâdele vermişler ve cihan harplerinde yenik düşenler, önde görünenlere yetişme, hatta geçme hırs ve azmiyle ayrı bir cemaatleşme yoluna girmişlerdir. Asırların dev çınarı Osmanlı Devleti'ne karşı devam edegelen Haçlı seferleri, esasen yine birlik içinde toplum oluşturma'nın örneklerini teşkil etmekteydi. Bugün, aynı topluluklar çok değişik nam ve ünvanlarla kendilerini hissettirmekte ve paktlar, pazarlar, bloklar şeklinde ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bunun ötesinde, kendi bünyelerinde tabîî seyirlerini tamamlayan ya da tamamlamış görünen milletler, görünen ve görünmeyen kollarıyla başka milletlerin içine sızmaya ve oralarda kendi türkülerini söyleyecek cemaatler teşkil etmeye başlamışlardır. Burada, nezahet ve nezaketinize sığınarak, inkâr-ı ulûhiyetin baş temsilciliğini yapan, hasm-ı a'zam Rusya ile Çin'i misal olarak vermek istiyorum: Geriye dönüşe ve tepeden hızla inişe geçtikleri şu dönemde, geçmişte milletimize yaptıklarının cezası olarak baş aşağı gelişlerini -inşaallah- göreceğiz.(*). Siz isterseniz, ülkemizdeki kolejleri, kültür hareketleri, beşinci kol faaliyetleri, her çeşit neşriyatları ve nefsanî hayat anlayışları ile Amerika, İngiltere, Fransa ve Almanya'yı ve daha başkalarını da yapıp ettikleri ve başlarına gelenlerle düşünebilirsiniz.

Memleketimiz, memerr-i efkârdır, yani Doğu ve Batı kültürlerinin uğrak yeridir. O, asırlar boyu ipek yoluyla Doğu-Batı ticaretinin uğrak yeri olduğu gibi, bütün fikirlerin de uğrayıp geçtiği veya yerleşip kaldığı bir ülke olmuştur. Sanki her geçen, her uğrayan bu verimli toprağa bir kaç tohum atıp, öyle gitmiştir.

Şimdi siz söyleyin: Tarih boyunca sağlı-sollu, önlü-arkalı bunca toslamalar, vurup geçmeler.. tarihî, millî ve dînî kaynaklı

düşüncelerle toplu atan hasım yürekler ve bütün bunların hâsıl ettiği korkunç dalga ve esintiler karşısında eğer bir ve beraber olmasaydık, bu günlere gelip ulaşmamız mümkün olur muydu? Bu soruyu çevirip şöyle de sorabiliriz: Sayısız dişlerin ve dişlilerin (tek dişi kalmışlar birleşince, cemaatler halinde çok dişliler olur) peş peşe amansız saldırıları karşısında mukavemet edebilmemiz, millî bütünlüğümüzü koruyabilmemiz, hayatiyetimizi hem de başkalarına hayat nefhederek sürdürebilmemiz için cemaatleşmeye, evet, sağlam ve sarsılmaz bir cemaat teşkil etmeye ihtiyacımız var mıdır, yok mudur? Dünyâ üzerimize cemaatler halinde ve mekanize birliklerle gelirken, onların karşısına fertler halinde ve tüfeklerle nasıl çıkabiliriz? Gerçek şu ki, toplu atan yürekleri top da sindiremez Topumuzun, tüfeğimizin olmadığı yerde, hiç olmazsa yüreklerimiz, vahdetle gürül gürül olmalıdır.

Farklı kültürlerden farklı cemaatler ortaya çıkar. Önceki devirlerde farklı doktrinler, değişik fikrî cereyanlar ve kültürler gelişip boy atmadığı ve insanların çoğuna tek tip kültür hâkim olduğu için, tek bir kişinin arkasından -hak veya bâtil adına- büyük topluluklar sürüklenip gidebiliyordu. Belli bir kültür ve anlayış içinde yetişen insanlar, daha saf olup, daha kolay yönlendirilebiliyor ve bugünkü anlayışla, kitle ruh haletinden, yani toplum psikolojisinden istifâde etmek çok daha rahat ve kolay oluyordu. Bu sebeple bir Hasan Sabbah, bir Bedrettin yığınları harekete geçirebiliyor ve onları apaçık bâtılın duyguları, düşünceleri kanlı delileri haline getirebiliyorlardı.

Bugün ise, yukarıda da kısmen temas ettiğimiz gibi, herkes ayrı ayrı kültürlerden istifâde edebilmekte ve çok farklı dünyâ görüşleri insanlar arasında çok çabuk yayılmaktadır. Evet, her seviye ve anlayışta, her inanç ve düşüncede dünyânın öbür ucunda yazılan herhangi bir eser, çok kısa zamanda beri ucunda alıcı, okuyucu bulmakta ve te'sir icra etmektedir. Bu, şu demektir : Böyle farklı kültürlerin içiçe yaşadığı bir devirde insanlar birbirlerinden kopuktur; toplum hayatı yerine ferdî hayat hâkimdir. "Ben de okuyorum; dünyâyı senin kadar ben de biliyorum" gibi, bilmekten, ilme vukuftan, kültürlü olmaktan

doğan “Ben de” anlayışıyla herkes âdeta arslandır. Bu insanlar, dünyaya ait mes’eleleri öğrenip, dünyâyı tanımada sanki müsavi gibidirler. Denk olanlar ise birbirini iter. Böyle bir vasatta her fert, kendi bilgisi, kendi iktidarı, kendi kabiliyeti ve kendi kapasitesinin kendisine kâfî geldiği inancıyla, “Orman bana ait” deyip, tek başına dolaşmak istemekte, kimsenin vesaya ve koruması altına girmeyi düşünmemekte, hattâ bunu lüzumsuz saymaktadır.

Önce şurası iyi bilinmelidir ki, bir ferd, dalâlet adına tahripkâr cemaatler karşısında tek başına mukavemet edemez. Bir insan, ‘gavs’ bile olsa, şahsi dehâsıyla, kültür ve ilim dünyâsıyla, hattâ keşif ve kerametleriyle asrımızın dalâletleri ve günah tufanları karşısında tek başına yaşayamaz; yaşasa da, sürüden ayrı kaldığı için her zaman kurtlara yem olabilir. Ayrıca, cemaat içinde bulunmanın getireceği feyizlerden, sağlayacağı avantaj ve lütuflardan da mahrum kalır. Ayakları cemaat zeminine basmayan insan, ayaklar altında bir yaprak ve bir tüy gibidir; bu yandan üflesen öte yana, öte yandan üflesen bu yana savrulur. Bu yüzdendir ki, Gavs-i A’zamlar, İmam-ı Rabbânîler, Muhyiddin İbn Arabîler bile bu asırda yaşasalardı, herhangi bir cemaatin bir uzvu olmak isteyeceklerdi. Sahâbe devrinin o en kuvvetli, en iktidarlı ve meleklerle parmak ısırtacak insanları bile cemaatleşme ve birlik teşkil etme lüzumunu duymuşlardı. Bu sebeple, hasımlarımızın içtimaî kanal ve kollarla geçeceğimiz yollarda kurdukları sayısız tuzaklara ve onların cemaatçe hücumlarına, ayrıca, mânevî hasımlarımız olan şeytana, nefse ve günah tufanlarına karşı yem olmaktan, boğulmaktan bizi koruyacak en mühim sığınak, cemaatleşmedir. Evet, bu fikre davet, günümüzün en hayâtî mes’eleleri arasındadır.

b) Cemaatte her zaman kuvvet vardır.

İki fert ayrı ayrı olduklarında ‘1’i aşamazken, yan yana gelince ‘11’ olur. Üç ayrı ‘1’ yanyana geldiğinde ‘111’e ulaşır. Şimdi, basitçe rakam bazında ifâde etmeye çalıştığımız bu durumu, karanlıkta elinde meş’ale tutan bir kişinin meydana getireceği aydınlıkla, 11 ya da 111 kişinin meydana getireceği

aydınlığı mukayese ederek düşünün. Bir hazineyi kaldırmada da aynı durum söz konusudur. Buna bir de pâzu kuvvetinin yanında kabiliyetlerin, ilmin, idrakın ve düşüncelerin ittifakını ekleyin. Ayrıca gaye ve ideâl birliği ve cehd ve azim müsterekleri de varsa, işte o zaman, gerçekten topların sindiremeyeceği yürekler gürül gürül ses getirmeye başlar. Aynen bunun gibi, iç âlemlerinin, ruh ve kalb dünyâlarının hayat dereceleri çok ulvî olan ve sîmalarında melek çehrelerini müşahede edebileceğiniz, arkadaşların şefkat, merhamet ve nurdan tebessümlerle süslenmiş aydın bakışları altında ışıklaştığınızı düşündüğünüzde, şeytanın aldatmalarına ve günahların yakıcılığına karşı nasıl bir atmosfer içinde bulunduğunuzu daha iyi anlayacaksınız. Bu atmosfer içinde direnç kazanacak olan zayıf kalbiniz ve irâdenizin fer ve kuvveti de artacaktır. Bu sayede, zülcenaheyn, yani iki kanatlı, çift yönlü bir kuvvete sahip olacaksınız.

c) Cemaatte rahmet ve cemaatle dualarda makbûliyet vardır:

Hadîsin beyanıyla, Allah'ın rahmeti cemaatle beraberdir. Cemaat üzerinde dolaşan bir bulut, âdeta altına girene rahmet yağdırır. Bir kişinin duası, sadece bir ferдин duası olup, taşıdığı rahmet damlaları da o kadardır. Halbuki, tam olarak ittihad etmiş, ağız gönül birliği içindeki bir cemaatin duasının karşılığı, tek tek her ferde inen miktarın kat kat üstündedir ve sağanak sağanaktır. Eğer rahmete açık semereli bir ağaç olmak istiyorsanız, orman içinde bir ağaç olmaya bakınız; tek başınıza kaldığınızda hiçbir rahmet düşmez.. kuruyup gidebilirsiniz; ama ormana mutlaka rahmet inecek ve siz de o rahmetten bol bol yararlanacaksınız. Yine diyelim ki, siz bir sivilsiniz, silahınız yok; kuvvet ve kudretiniz de sermayeniz kadar.. Oysa, askerde tek başınıza bile olsanız, iktidarınız, silahınız, ferdî kabiliyet ve cesaretinizin yanısıra, içinde bulunduğunuz birliğin kuvvet ve iktidarını da yanınızda bulur ve yerinde bir paşayı, hattâ bir orduyu bile esir edebilirsiniz.

İster hayır adına, isterse şer adına olsun, her hal û kârda cemaatin işgücü ve te'siri her türlü tasavvurun üstünde olduğu gibi, böyle bir şahs-ı manevinin Allah'a teveccüh edip

yalvarması da, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetini ihtizaza getirmesi ve İlâhî imdada vesile olması bakımından çok önemlidir. Hattâ o kadar ki, ehl-i dalâlet bile bir cemaat halinde duâ etse, bazı ahvalde sizin tek başınıza yaptığınız duaları geri çevirebilir. O halde, dalâlet cemaatlerine karşı mukabele ve mukavemet edebilmek için, mü'minlerin de cemaatleşmeye, cemaat halinde müdafaaya ve cemaat ruhuyla duâyâ ihtiyaçları vardır.

Cemaat içinde bulunmanın bir büyük faydası da şudur: Kişinin masiyetleri, günahları, dualarının kabul semasına yükselmesine engel olabilir; cemaatin dualarının kabul olacağı ise, kat'i gibidir. Bir kudsî hadiste Allah (cc) şöyle buyurur: "Hümü'l kavmü lâ yeşkâ bihim celîsühüm- Onlar öyle bir cemaattir ki, onlarla bir arada bulunan bedbaht olmaz." Evet, gül bahçesinde bulunan, hiç olmazsa o bahçenin kokusundan istifâde eder.

d) Cemaat, paratoner gibidir:

Cemaat, İlâhî rahmeti câzibesi ve duasıyla davet edip sînelere ulaştırmada vasita olduğu gibi, belâ ve musibetlerin def'ine de önemli bir vesiledir. Semâ, kendine açılan semâvî sîmalıların elleri ve gönülleriyle çok alâkadardır. Evet, cemaat halinde dua ve yakarış, Rahmete açılan avuçlara semâvî tebessümleri celbederken, aynı zamanda yere uzanan âfet ve musibetlerin de def'ine sebeptir. Paratonerden uzak kalanlara, şeytanın şimşekten okları her an isabet edebilir. Bazen de ondan iki gün uzak kalan dört gün, dört gün uzak kalan sekiz gün uzaklaşmış gibi, kendini boşluk ve kasvet içinde bulabilir. Bu, tıpkı ışığın kaynağından uzaklaştıkça, karanlığın ziyadeleşmesi gibidir.¹⁵⁴

CEMAATTE KUVVET VARDIR

İki fert, ayrı ayrı olduklarında 1'i aşamazken, yan yana gelince "11" olur. Üç ayrı '1' yan yana geldiğinde "111"e ulaşır. Şimdi, basitçe rakam oyunları ile ifade etmeye çalıştığımız bu durumu, karanlıkta elinde meş'ale tutan bir kişinin meydana getireceği aydınlıkla, 11 ya da 111 kişinin meydana getireceği aydınlığı mukayese ederek düşünün!. Bir hazineyi kaldırmada

da aynı durum söz konusudur. Buna bir de, pazu kuvvetinin yanında kabiliyetlerin, ilmin, idrakin ve düşüncelerin ittifakının eklendiğini düşünün..! Ayrıca bir de, gaye ve ideâl birliği, cehd ve azim müşterekleri de varsa, işte o zaman, gerçekten toplumların sindiremeyeceği ölçüde gürül gürül ses getiren yüreklerin gücü kendiliğinden ortaya çıkar.

Aynen bunun gibi, iç âlemlerinin, ruh ve kalp dünyalarının hayat dereceleri çok ulvî olan ve simalarında melek çehrelerini müşahede edebileceğimiz arkadaşların, şefkat, merhamet ve nurdan tebessümlerle süslenmiş aydın bakışları altında ışıqlaşmaların yaşandığını düşündükçe, şeytanın aldatmalarına ve günahlarının yıkıcılığına karşı nasıl bir atmosfer içinde bulunduğumuzu daha iyi anlarız. Bu atmosfer içinde direnç kazanacak olan zayıf kalb ve iradelerimizin, fer ve kuvvetinin arttığını ve zülcenaheyn, yani iki kanatlı, çift yönlü bir kuvvete sahip olduğumuzu hissederiz.¹⁵⁵

KAYMA NOKTALARI

Cemaatin içinde bulunma bu da değişik zamanlarda arz etmişimdir. Kaymalara karşı çok önemli bir faktördür. Ayetler, sünnet bu mevzuda önemli teminat kaynaklarıdır. Fert kayabilir, birkaç insan da kayabilir. Hatta sahibi şeriat, tek başına kalana şeytan demiş, cemaatten ayrılana. Ve yine "tek başına kalan mutlaka canavarlar tarafından parçalanır" sürüden ayrılana kurt yer sözcüğüyle tercüme etmişiz onu. Teyid-i ilahi ancak cemaatin mazhar olabileceği bir şeydir. İlahi teyidata, nebevi teyidata onlar mazhar olabilirler. Cemaatla uygun adım yürüyüş içinde insan tavrını değiştirmeden sonsuza kadar yürüyebilir. Cemaattan ayrılınca onlarla uygun adım içinde olup olmadığı belli olmaz. Oysaki, uygun adım olma önemlidir. Hem fikirde olma önemlidir.

Ben değişik zamanda hep arz etmişimdir. Şu hizmetin içinde pratikte, aktif planda bir hafta ayrı düşen insanla ben karşılaşınca hem yüzlerinin keyfiyetlerinden, simalarından tanıyorum. Hem de adımlarını çarpık atışlarından anlıyorum hemen. Bunların bir beş on günlük uzak kalmaları söz konusu.

Çünkü bu süre zarfında duyguda, düşüncede, davranışta belli gelişmeler olduğu halde bunlarda fevkalade bir yabancılık var. Ve bu yabancılıkla onlar yadırganınca iyice uzaklaşırlar. Şeytanın bir yoludur. Yani siz onları yadırgarsınız. Üslubun başka, bakışın başka dersin, tavrın başka, hatta yüzün bile kararmış dersiniz. Bu onları yadırgamadır. Onlar bu yabancılıklarını hissedip yakınlıklarını kazanmaya çalışacaklarına kendilerini müdafaa ederek, bencillik varsa, daha uzaklaşabilirler hafızan Allah.

Onun için dairenin içinde bulunmak, kitlenin içinde bulunmak çok yönlü besleyici bir faktördür, bir kaynaktır. Nasıl ki, böyle Kabe'yi tavaf ederken o duvarlara daha yakın dönmek, nasıl ki zemzemden başından onun suyunu içmek- Allah herkese nasip etsin- nasıl ki, kevserin başında doğrudan doğruya efendimizin sunacağı kaselerle içmek herkesin arzuladığı bir şeydir. Aynen öyle de bu işin başında bulunmak doğrudan doğruya maşrapayı almak eline o temiz membaa salmak, doldurmak ve sürekli içmek bunu, kana kana içmek. Her gün bu işin içinde bulunduğunu iliklerine kadar duymak. Bilemeyeceğimiz şekilde ayrı bir beslenme unsurudur. Ve kaymalara karşı önemli bir zırh, önemli bir kaledir, koruyucudur. Denebilir, cemaatin içinde bulunma.¹⁵⁶

CEMAAT VE CEMİYET

Cemaat ve cemiyet kavramlarının ifade ettikleri ma'nâlarda bir kısım farklılıklar söz konusudur.

a. Cemaat, aynı duygu ve düşünceyi paylaşan ferdlerden meydana gelir. İslâm'ın cemaat anlayışında bu çok önemlidir ve üzerinde durulmaya değer. Günde beş vakit namazda birleşme, bütünleşme bunun göstergesi olduğu gibi, senede bir kere dünya çapındaki cemaatleşmeyi sembolize eden "hac" da, bunun zirve noktada bir göstergesidir.

b. Cemaate katılım, isteyerek ve insiyaklar içinde cereyan eder. Halbuki cemiyetteki beraberlik belli bir disiplin ve programla gerçekleşir. Zaten cemiyette ferdlerin aynı duygu ve düşünceyi paylaşması da şart değildir. Çok defa cemaatteki ülkü birliğin yerini cemiyette menfaat birliği alır.

c. Cemaatlerde hiyerarşinin sunîliği ve soğukluğu söz konusu değildir. Halbuki cemiyetlerde hiyerarşi bir esastır ve can simidi gibidir.

d. Cemaatlerde hasbîlik, diğergâmlık, sevgi ve hoşgörü olduğundan ömürleri uzundur. Oysaki cemiyetler, program ve tüzükleriyle sınırlı bir ömre sahiptir.¹⁵⁷

SORU: "CEMAAT VELİLİĞİ" ÇOK SIK TELAFFUZ ETTİĞİNİZ KAVRAMLARDAN BİRİ. BUNUNLA NEYİ KASDETTİĞİNİZİ AÇIKLAR MISINIZ?

Cevap: Cemaat belli bir duygu, düşünce, inanç ve doktrinin etrafında şuurluca toplanmış insanların meydana getirdiği bütündür. Cemiyet ise duygu, düşünce inanç ve doktrin birliği olsun olmasın, belli bir hedefe ulaşmak, belli bir gayeyi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kitle demektir. Cemiyeti meydana getiren insanlar, her ne kadar aynı hedef etrafında birleşmiş gözükseler de, herbirinin amacı, düşüncesi farklı da olabilir.. ve o gayelere ulaşamadığı zaman da dağılmalar, ayrılımlar her zaman ihtimal dahilindedir.

Cemaate gelince orada farklı gaye, farklı beklenti bahis mevzuu olmadığı gibi, içtihat ayrılıkları müstesna dağılma, ayrılma da söz konusu olmaz. Zira inanılan şeyler etrafında bütünleşme, hem bir vazife hem de ibadet olduğu için değerler üstü değerlere sahiptir. Meselâ hac esnasında "Arafat'a çıkmam. Bayram günü namazı camide kılmam" deyip topluluktan ayrılan Müslüman.. veya bu yerlere, Allah'ın rızası haricinde, farklı gayelerle gelen bir tek insan yoktur. Evet, bizi orada toplayan, Allah'ın emridir ve gayesi de bellidir. Bu emir yanında dünya ve dünya içinde bulunan şeylerin zerre kadar kıymeti yoktur. Yalnız, hemen ifade edelim ki, her küllî kaidenin mutlaka istisnası vardır. Dolayısıyla genelleme yaparak seslendirdiğimiz bu düşüncelerde de istisna kategorisine girebilecek şahısların olabileceği hatırdan çıkarılmamalıdır. Ancak bunlar, o "cemm-i gafir / büyük çoğunluk" yanında bir kıymet ifade etmezler.

Cemaatin, cemaat olmanın yanında, cemaat prensipleri ile yürümesinin de insan ve topluma kazandırdığı pek çok şey

vardır. Bunlar bilhassa globalleşen bir dünyada, bugün daha fazla ehemmiyet kazanmış durumdadır. Şöyle ki; ferd, dâhi bile olsa ve dâhiyâne teşebbüsleriyle ortaya harikulade işler dahi koysa, cemaat düşüncesi ve beraberliği ile ortaya konan şeyler, onu rahatlıkla çok gerilerde bırakır. Zira, bir Arap atasözünde de ifade edildiği gibi "iki kafa bir kafadan hayırlıdır." Kafa yani düşünen beyin sayısı, alınan kararları uygulamada omuz veren insan sayısı ne kadar çoğalırsa, ortaya konan performans doğrultusunda istenilen neticeye ulaşmak da o kadar kolay ve mükemmel olur. Bütün bunları, tek bir ferdin -dâhi de olsa- başarması, yapması düşünülemez.

Ayrıca cemaatte, müsademe-i efkâr, müdavele-i efkâr yani fikir tartışması, fikir alış-verişi sayesinde bârika-i hakikat ortaya çıkar. Bu sayede insan hayatına, kâinatın sırlarına ait nice gizli perdeler kaldırılır ve insanlar değişik duygulara uyanır. Bir ferde aynı şeyleri görmek oldukça zordur; hatta imkânsızdır. Bazen ferd, bozuk bir plak gibi, bir şeye takılır kalır. Kendi doğru bildiği -ki aslında yanlıştır- saplantıların peşinde koşar. İşte, böyle bir saplantıdan kurtulmanın yolu, cemaat içinde kendini eritmektir. Hele dünyamızın, ilerleyen bilim ve teknolojisi sayesinde küçük bir köy haline geldiği günümüzde, yukarıda ifade ettiğimiz gibi fertler dâhi de olsalar, yetersiz kalmaya mahkûmdurlar. Bu itibarla, bundan sonra ferdî dehalar, cemaatin himmeti ve meşveret havuzuna sığınmakla, büyüklüklerini ortaya koyabilir, kendilerini gösterebilirler. Hatta benim kanaatime göre, karizmatik özelliklere sahip insanlar bile, hâlâ eski dönemlerde olduğu gibi müstakil hareket etmeye kalkarlarsa kat'iyen başarılı olamazlar. Onun için bir buz parçasının havuzla bütünleşmesi misüllü, karizmatik şahsiyetler de, mutlaka kendilerini cemaat havuzu içine salmalı ve eritmelidirler. Böyle yaptıkları, yapabildikleri takdirde, o karizmanın ağırlığı daha da artar ve fikirleri, yüksek performansı ile toplumun içinde çoklarımızın idrak edemeyeceği ağırlığa ulaşır; ulaşır ve yine çoklarımızın hayal bile edemeyeceği toplum yararına yapılan işlerdeki başarılarına imzasını atar.

Bu noktada bir hakikatin perdesini azıcık aralamama lütfen

müsaade edin: Bu tür düşüncelerle bir araya gelmiş ve cemaat oluşturmuş 5-10 ferd, insanlığı asırlar boyu hep aydınlık iklimlerde dolaştıran Ebu Hanife, Muhammed Bahauddîn Nakşibendi, Abdulkâdir Geylanî, İmam Gazzalî ve emsâli kimselere nasip olan mazhariyetlerin çok çok ötesinde, mazhariyetlere sahip olabilirler. Bu o büyük zatlari tezyif veya misyonlarını inkâr olarak anlaşılmamalı; bu, Allah (c.c)'ın cemaate hususî ihsanı şeklinde yorumlanmalıdır.

İsterseniz vilayet açısından bu meseleyi, biraz daha açmaya gayret edelim: Vilayet bir ölçüde, insanın mâsumiyete kilitlenmesi, günahlara girmeden safvet-i aslîyesi ile bütünleşmesi sayesinde gerçekleşir. İnsanın, bahsini ettiğimiz türden bir masumiyete kilitlenmesi veya düğümlenmesinde en büyük rol, şahsın iradesine, sonra da aile ortamı başta olmak üzere çevreye aittir. Bazen de Cenâb-ı Hakk, ileride büyük bir misyon yükleyeceği böylesi kişileri ilahî serasına alabilir. İşte bana göre cemaat böyle ilahî bir seradır. Ona dehalet eden insanlar, vilayet mertebesine yükselmede temel şartlardan biri olan masumiyete kilitlenmiş demektir.

İkinci olarak vilayette azamî zühd, azamî takva, azamî ihlas çok önemli esaslardır. İster bunlar, isterse ahlâk-ı âliye-yi Muhammediye'ye ait -diyelim ki yüz esas var- esasların hepsini bir şahsın kendine has tonları ile temsil etmesi çok zordur. Evet, bu mesele o kadar zordur ki, Hulefa-i Raşidîn bile bu esasları âdeta -usûlün dışında olanlar itibarıyla- kendi aralarında paylaşmışlar, herbiri bir meselede daha ön plana çıkarak, birlikte cemaat oluşturmuşlardır. İşte, böyle cemaat içinde yerini bulan kişiler, ahlâk-ı âliyeye ait bu esasları, teker teker ve ayrı ayrı temsil ederek, böyle bir havuzu oluşturabilirler. Meselâ; biri zühdde, biri ihlâsta, biri samimiyette zirve noktaya çıkabilir ve böylece, bir mânâda kutbiyet, gavsîyet, kutbu'l-irşadlık vb. şeylerin temsili cemaat tarafından gerçekleştirilmiş olur ki, siz isterseniz buna "cemaat veliliği" de diyebilirsiniz. Bu hâl günümüzde, ferdî velilikten çok daha öndedir. Öyle zannediyorum ki, bu mânâda veliliği temsil eden cemaatler, her zaman nazar-kadem bütünlüğüne ulaşabilirler. Şimdiye kadar

nice ferd ü ferîdlerin yakalayamadığı bir ufku, belki bazı cemaatler yakalamış, hatta bir adım daha öteye geçmeye muvaffak olmuş olabilirler.

Ayrıca cemaat halinde veliliği temsil eden kişiler gurur, fahr ve ucb içine de girmez, hatta giremezler. Zira o gayeye ulaşmada ve o noktaya yükselmede kendisinin olduğu kadar cemaatin sair fertlerinin de payı vardır ve belki de onunkinden daha yüksektir. Burada görüldüğü gibi cemaat içinde bulunma, aynı zamanda ucb, gurur, fahr gibi ahlâk-ı seyyienin de önünü kesebiliyor.

Cemaat kavramını anlatmaya çalıştığımız bu fasılda, üzerinde mutlaka durulması gereken bir başka nokta da; Allah'ın inayetinin cemaat üzerinde tecelli etmesi gerçeğidir. Allah Rasûlü (s.a.s) buna "Allah'ın inayet ve kudreti cemaatle beraberdir" (Tirmizî, Fiten, 7; Neseî, Tahrim, 6) hadisleri ile işaret buyurur. Bu ise nihayetsiz acz ü fakr içinde bulunan insanın nihayetsiz güç ve kudrete sahip olan Allah'ın desteği ile yürümesi, iş yapması demektir.

"Ümmetim dalâlet üzerine içtima etmez" hadisi zaviyesinden cemaat gerçeğine bakılacak olduğunda, yanılma oranının cemaatlerde daha az olacağı da unutulmamalıdır.¹⁵⁸

SAF DEĞİŞTİRENLER

Soru: Cemaatlerin birbirlerinden adam kazanmalarını nasıl değerlendirebiliriz?

Cevap:

1. Gidip başkalarına iltihak edecek arkadaşlar hakkında endişe edip de, diğer cemaatleri kötülememek lazımdır. Çünkü bir cemaati gıybet eden, o cemaatin bütün fertlerini gıybet etmiş sayılır. Ve o ferdlerin bütünü, haklarını helâl etmedikçe de, ihtimal kurtulamaz. Oysa biz, kurtulalım diye uğraşıyoruz.

2. Giden arkadaş veya gittiği cemaat hakkında arkadan konuşma, gıybet etme, zaten var olan ayrılığı körüklemek ve yangına benzin ile gitmek demektir. Böyle bir davranış ise, tevfik-i İlahî'den mahrum kalmaya sebeptir. Halbuki bu şahıs,

sanki birinci bölükten ikinciye veya ikinciden üçüncüye geçmiş veya aynı evde oda değiştirmiş gibi kabul edilmelidir.

3. Bu gibi durumlarda, herhangi bir hizmete dilbeste olmuş insanların rahatsız olmaması mümkün değil ise de, bu rahatsızlıktan onları günaha sokmamalarına da çok dikkat etmelidirler. Evet, bu husus dikkate alınarak, aleyhte söylenebilecek şeylerin şartlandırma kabilinden önceden anlatılmasında fayda mütalâa edilebilir. Bütün bunlara rağmen, kanaat değiştiren insanlara karşı da tavır almamak gerektir ve hatta bu şarttır.¹⁵⁹

ZAMAN CEMAAT ZAMANIDIR

Cemaat, ahir zamanın eritici ve öğütücü dalgalarına karşı koruyucu bir sed ve siperdir. Ferdî yaşanan bir müslümanlıkta, pek çok yanlışlıkların olma ihtimaline karşılık, cemaatleşmede bu ihtimal daha azdır. Ayrıca ferdî yaşayanlar cemaate açılan ve lütfedilen nuranî atmosfer ve iklimlerden mahrumdurlar.

Cemaatte müşterek hareket vardır ve olmalıdır. Ve yine cemaatte istikamet ve isabet şansı daha fazladır. Zira, bir yanda elli-yüz insanın düşünce muhassalasası, diğer yanda da, dâhi bile olsa, tek başına bir insanın karihası; evet, kıyas bile edilemez. Bu sebeptendir ki Allah (cc) cemaat ile beraberdir.¹⁶⁰

UHREVÎ MES'ELELERDE İŞ ORTAKLIĞI

Toplum adına yapılan dinî ve kültürel hizmetlerde çeşitli üniteler var. "İştirak-ı amal" düsturuna bu zaviyeden bakılmalıdır. Yoksa, bir iğne yapımında "kimisi delik deler, kimisi ucunu sivriltir" vs. şeklindeki tatbik, manevî iş ortaklığı bakımından bir eksiklik olur. Yani iş, sadece bir noktaya teksif edilir. Halbuki bu doğru değildir. Hizmeti bir bütün olarak kucaklamak gerekir. O da hizmete ait bütün ünitelere sahip çıkmakla olur. Ve işte gerçek ortaklık da bu bütüne yöneliktir. Bunun için de, her istidat ve kabiliyetten, istidat ve kabiliyeti ölçüsünde istifade etmek şarttır. Yoksa istidatlar israf edilmiş olur; işler de akîm kalır.

Ortada umumî bir tablo var. O tabloya bütününe içine alacak

bir çerçeveden bakmak gerekir. Karada bir gemi yüzdürülecekse, herkesin gayreti gemiyi yüzdürmek olmalıdır. İşte ortak çizgi budur. Ne yazıktır ki, İslâm aleminde henüz bu ortak çizgiye gelinememiştir. Bizler için de aynı şeyleri söylemek mümkündür.

Evet, insanlar aynı çizgide fikir birliği eder ve gayretlerini de aynı noktada birleştirirlerse, bütüne gelen sevaptan her ferd ayrı ayrı aynı ölçüde istifade etmiş olur. Ferdî amellerin hiçbirinde böyle bir kazanç elde etmek söz konusu değildir. Çünkü ferdin sevabı sadece kendisiyle sınırlı kalır, başkasına yansımaz. Bu yönüyle de iştirak-ı amal çok önemli bir hazine sayılır.¹⁶¹

CEMAATLER VE BİRLİK

Cemaatleşme tabîî ve normaldir; anormal olan cemaatleşmeyi tefrikaya vesile yapmaktır.

Herhangi bir cemaati meydana getiren fertler arasında nasıl ciddi bir irtibat söz konusu ise, cemaatler arasında da aynı oranda irtibat şarttır ve zaruridir. Bu yapılamadığı takdirde, cemaatleşmeler, bölünmeyi, ufanmayı, eriyip gitmeyi netice verir. Bu ise İslâm adına büyük bir zarardır. Bundan kurtulmanın yegâne çaresi de, bütünleşmek, birlik ve beraberliği korumaktır. Bu konuda ütopik laflar etmeye de hiç gerek yok. Bazı temrinlerle böyle bir noktaya ulaşmak her zaman mümkündür.

Ancak, bu hususta bazı prensiplerin hatırlatılmasında yarar var: Evvelâ, hiçbir cemaat bir diğerrinin aleyhinde bulunmamalıdır.

İkincisi, cemaat ferdleri, diğerr cemaat büyüklerine karşı saygılı davranmalı ve onları daima edeple anmalıdır.

Üçüncüsü, bütün bu cemaatler, birbirlerinin dertleriyle dertlenmeli, sevinçlerinde de onlara ortak olmalıdırlar.

Önceleri bunlar bize zor gelse de; nefisler zorlanmalı ve bu mevzuda ikna edilmelidir. Nasıl ki Efendimiz (sav), “Ağlayın, eğer ağlayamıyorsanız kendinizi ağlamaya zorlayın” buyurarak bizleri ikinci bir fitrat kazanmaya teşvik ediyor ve bunun yolunu

gösteriyor. Öyle de, cemaatleri sevin, sevemiyorsanız kendinizi sevmeye zorlayın. Böyle bir görünme şekline ısrarla devam ederseniz birgün bütün cemaatleri hakikaten sevmeye başlarsınız. Evet, temrinler uzun süreli olursa mutlaka bizde ikinci bir fitrat meydana getirir. Zaten İslâm'ın gaye ve hedefi de insanda böyle ikinci bir fitrat meydana getirmek değil midir?¹⁶²

RİSALE...

Bu zaman, ehl-i hakikat için, şahsiyet ve enaniyet zamanı değil, zaman, cemaat zamanıdır. Cemaatten çıkan bir şahs-ı mânevî hükmeder ve dayanabilir. Büyük bir havuza sahip olmak için bir buz parçası hükmündeki enaniyet ve şahsiyetini, o havuza atmaktır ve eritmek gerektir. Yoksa, o buz parçası erir, zayi olur; o havuzdan da istifade edilmez.¹⁶³

Salisen: Bu zaman, cemaat zamanıdır. Ferdî şahısların dehası ne kadar harika da olsalar, cemaatin, şahs-ı manevîsinden gelen dehasına karşı mağlûp düşebilir. Alem-i İslamı bir cihette tenvir edecek ve kudsî bir dehanın nurları olan bir vazife-i imâniye, bîçare, zayıf, mağlûp, hadsiz düşmanları ve onu ihanetle, hakaretle çürütmeye çalışan muannid hasımları bulunan bir şahsa yüklenmez. Yüklense, o kusurlu şahıs ihanet darbeleriyle düşmanları tarafından sarsılsa, o yük düşer, dağılır.¹⁶⁴

ZAMAN CEMAAT ZAMANIDIR

Şu inkılâb-ı azîmin temel taşları sağlam gerek. Şu meclis-i âlinin şahsiyet-i mâneviyesi, sahip olduğu kuvvet cihetiyle, mânâ-yı saltanatı deruhte etmiştir. Eğer şeâir-i İslâmiyeyi bizzat imtisal etmek ve ettirmekle mânâ-yı hilâfeti dahi vekâleten deruhte etmezse, hayat için dört şeye muhtaç, fakat an'ane-i müstemirre ile günde lâakal beş defa dine muhtaç olan şu fitratı bozulmayan ve lehviyat-ı medeniyeye ihtiyâcât-ı ruhiyesini unutmayan bu milletin hâcât-ı diniyesini Meclis tatmin etmezse, bilmeceburiyye mânâ-yı hilâfeti, tamamen kabul ettiğiniz isme ve lâfza verecek. O mânâyı idame etmek için kuvveti dahi verecek. Halbuki, Meclis elinde bulunmayan ve Meclis tarikiyle olmayan böyle bir kuvvet, inşikak-ı âsâyâ sebebiyet verecektir. İnşikak-ı

âsâ ise

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا

âyetine zıttır.

Zaman cemaat zamanıdır. Cemaatin ruhu olan şahs-ı mânevî daha metindir. Ve, tenfiz-i ahkâm-ı şer'iyeye daha ziyade muktedir. Halife-i şahsî, ancak ona istinadla vezâifi deruhte edebilir. Cemaatin ruhu olan şahs-ı mânevî eğer müstakim olsa, ziyade parlak ve kâmil olur. Eğer fena olsa, pek çok fena olur. Ferdin iyiliği de, fenalığı da mahduttur. Cemaatin ise gayr-ı mahduttur. Harice karşı kazandığınız iyiliği, dahildeki fenâlıkla bozmayınız. Bilirsiniz ki, ebedî düşmanlarınız ve zıtlarınız ve hasımlarınız İslâmın şeâirini tahrip ediyorlar. Öyleyse, zarurî vazifeniz, şeâiri ihyâ ve muhafaza etmektir. Yoksa, şuursuz olarak şuurlu düşmana yardımdır. Şeâirde tehâvün, zaaf-ı milliyeti gösterir. Zaaf ise, düşmanı tevkif etmez, teşci eder.¹⁶⁵

NUN NÜKTESİ

Arkadaş!

نَعْبُدُ

'deki

ن

'un ifade ettiği cem' ve cemaat, fikri ve kalbi ayık olan musallînin nazarında sath-ı arzı bir mescid şekline getirir. Ve bütün mü'minlerden teşekkül etmiş, şarktan garba kadar dizilmiş safları hâvi o cemaat-i kübrâ içinde namaz kıldığını ihtar ettirir.

Ve keza,

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

olan kelime-i zikriyeyi bir insan vird-i zeban ettiği zaman, zamanı bir halka-i zikir tahayyül etmekle, o halkanın sağ tarafı olan mâzi cihetinde enbiyanın, sol tarafı olan istikbal cihetinde de evliyanın oturup cemaatle zikrettiklerini ve kendisi de, o cemaat-ı uzmâ içinde bulunarak şu kubbe-i minâyı dolduran yüksek, İlâhî ve tatlı sadâlarına iştirak ettiğini tahayyül etsin.

Kuvve-i hayaliyesi daha keskin olanlar da kâinat mescidinde bütün masnuatın teşkil ettikleri halka-i zikirlerine girsin, şu fezayı velvelelendiren o sadâları dinlesin.¹⁶⁶

EN BÜYÜK ZULÜMLERDEN BİRİ

İ'lem eyyühe'l-aziz! İnsanların en büyük zulümlerinden biri de şudur ki: Büyük bir cemaatin mesaisine terettüp eden-hasenatı intaç eden-semeratı bir şahsa isnad ve ona mal ederler. Bu zulümde bir şirk-i hafî vardır. Çünkü, bir cemaatin cüz-ü ihtiyârîsiyle kesb ettikleri mahsulâtı bir şahsa atfetmek, o şahsın, icad derecesinde harikulâde bir kudrete mâlik olduğuna delâlet eder. Hattâ eski Yunanîlerin ve Vesenîlerin ilâheleri, böyle zâlimâne tasavvurat-ı şeytaniyenin mahsulüdür.¹⁶⁷

NÜKTELER...

UMUMİ RAHMETE CELB YOLU

Müminlerin ettiği dualar, tesbihler, tekbirler ve Hamdler, alem-i manada ittifak ederek umumi rahmetin celbine vesile oluyorlar. Bunun mücessem bir misalini yağmur hadisesinde görmemiz mümkün olmaktadır. Şöyle ki:

Gökyüzünde sadece bir tek bulutun gözükmesi halinde yağmur beklenmemekle beraber, bulutlar bir araya geldikçe yağmur yağma ihtimali kuvvet kazanmakta ve bir noktadan sonra da rahmet yağmaya başlamaktadır.

Cemaat halinde çalışmanın tevfikat-ı sübhaniye medar olacağına da bu misal ile bakılabilir.¹⁶⁸

MANEVİ ŞİRKET

İnsanlar şirket kurarken varlarını ortaya koyarlar. Yoklarla şirket kurulmaz. Yani şirketteki her şahsın kaç liralık serveti olduğuyula alakadar olunur, bu servetler bir araya getirilerek şirket teşekkül ettirilir. Yoksa her şahsa kaç liralık servetin yok, veya senin neden şu kadar paran yok, denilmez.

Şirket-i manevide de durum yukarıdaki gibidir. Şöyle ki:

Her kardeşimizin müsbet tarafları, güzel hasletleri veya İslamiyet için sarf ettiği mesainin derecesi, onun sermayesi hükmündedir. Biz bununla alakadar olmak durumundayız. Yoksa onların sadece noksan taraflarıyla alakadar olursak veya niye daha fazla hizmet etmiyor? Diye devamlı tenkid edersek, bu manevi şirkete zarar vermiş oluruz.¹⁶⁹

MUSİBETLERE PARATONER OLANLAR

Erzincanlı büyük veli Pir Muhammed Erzincani Hazretleri bir yaz günü, sabah namazından sonra talebelerine:

-“Erzincan’a inmek isteriz, arzu edenler bizle gelsin,” buyurdular.

40 talebesiyle birlikte Erzincan’a gelen Hazret, halvete girmek niyetiyle Doğruca Camii’ne gider. Onun bu haline şaşırان talebeleri kendisine:

-“Efendim şimdi hasat mevsimidir. Erbaine girmek, halvete çekilmek münasip midir?” diye hatırlatmada bulunurlar. Muhammed Erzincani Hazretleri, onlara şu cevabı verir:

-Doğru söylersiniz. Şimdi halvet zamanı değildir. Ama Allahu Teala, bu beldeye yakın bir zamanda, büyük bir zelzele takdir etmiştir. Bu belanın geri çekilmesi için, birilerinin müracaat ve duası lazımdır. Umulur ki, içimizden birinin duası kabul olur da halk bu zelzeleden kurtulur.”

Doğruca Cami-i Kebir’inde halvet hali sürerken, bir ara Muhammed Erzincani Hazretleri’nin dudaklarından şu sözler dökülür:

-“Bize ilham edildi ki, bu belanın geri çevrilmesi için bizim bu dünyadan göçmemiz gerekir.” Sonra talebelerine dönüp:

-“Kim bizimle beraber şehadet şerbeti içmek isterse, camide kalsın. Eğer yaşamak arzu edenler varsa, izin veriyoruz dışarı çıkabilirler...bu gece bizle beraber olmasınlar” dedi.

Has talebelerinden 7 kişi hariç, diğerleri camiden dışarı çıktılar. O gece gerçekten çok şiddetli zelzele oldu. Cami-i Kebir yıkıldı ve 7 talebesiyle birlikte Muhammed Erzincani Hazretleri

de şehadet rütbesiyle şereflendiler.

Caminin dışında ise hiçbir yerde bir zarar olmadığı gibi, can ve mal kaybı da görülmedi.¹⁷⁰

CEMAAT RUHU

...Cemaat ruhunda Allah'a kadar uzanan bir sevgi vardır. Geceleri, halkın durumunu öğrenmek için dolaşan Hz. Ömer, Hakk'a ve insanlara hizmetten başka bir şey yapmıyordu. Bu hizmet duygusu, insan sevgisi olmadan yeşermez. İnsanları hatasıyla, muvaffakiyetiyle, fakir ve zenginliğiyle, güzel ve çirkiniyle, her şeyiyle sevmiştir o. Cemaat ruhunun en iyi örneğini gördüğümüz Ashab devri, Peygamberimizin ümmetini sevdiği kadar hiçbir şeyi sevmeseydi olur muydu? Ebu Cehil'in yaptıklarından sonra her seferinde onun Hakk'a davet edilişi sevgi değil midir? Sevgi olmadan hizmet etmeyi düşünmek, güneş görmeyen ağaçtan meyve beklemektir. Milletini sevmeyen bir kimse ona hizmet edebilir mi?

...Cemaat ruhunda yeşermiş büyük zaferler, büyük aşklar, erişilmez adalet ancak bunların fiilen birer ibadet haline getirilmesiyle anlaşılabilir ve milli ruhun temelleri olabilirler. Aksi takdirde cemaat unutkan dinamiği süfli değerlerin neşvünema bulmasını sağlar. İnsan iradesinin hakkı arayan mefhumlarına ise ancak ulu devletin kapısından girilerek varılır. O kapıda mihrabın önündeki gibi ruhumuzla secde etmenin ve davanın en çılgın neferi gibi ortaya atılmanın tam zamanıdır.¹⁷¹

CEMİYETİ TERKETMEK FAZİLET DEĞİLDİR

Asr-ı Saâdet'te, adamın biri dağda bulduğu suyu bol, toprağı verimli ıssız bir mağarada kendi başına inzivaya çekilip, cemiyetin kötülüklerinden, fitne ve dedikodularından kurtulmayı düşünür. Ancak kararını bir de Resûlullah Efendimiz'e açmak, O'nun bu konudaki görüşünü almak ister. Huzura gelerek der ki:

- Yâ Resûlâllah, ben bir mağara buldum. İçinde suyu, önünde toprağı var. Orada inzivaya çekilerek kendimi tamamen dünyevî şeylerden tecrid etmeyi; uhrevî işlere, ibadet ve taata vermeyi düşünüyorum. Bu hususta siz ne dersiniz?"

Adamın cemiyet hayatını terkedip, ibadet için mağarada inzivaya çekilme fikrine Allah Resûlü şu ibretli cevabı verir:

- Ben, Yahudilikle, Hristiyanlıkla gönderilmedim. (Yani cemiyetten kaçma fikri onlara aittir.) Ben dosdoğru olan İslâm'la gönderildim. Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki, mağarada tek başına gündüz akşama kadar nafile ibadetlerle meşgul olmaksızın, cemiyet içinde sabah, yahut akşam, Allah için azıcık yol yürümek, (İslâm'a hizmet için zahmet çekmek) dünyadan ve dünya içindeki her şeyden kat kat hayırlıdır." Ve sözlerine şunu da ilâve eder:

- Cemaat içinde safta yer almanız da, inzivadaki 60 sene ibadet ve namazdan hayırlıdır...

Cemiyeti terkederek inzivaya çekilmek isteyene, Allah Resûlünün verdiği bu karşılık, din düşmanlarının İslâmiyetin insanları cemiyetten el etek çektiği yolundaki menfî propagandalarına güzel bir cevap teşkil etmektedir.¹⁷²

MELEKLERE İMAM OLAN ZAT

Kûfeli Arfece, gündüz beş vaktinin yanına beş daha katmakla kalmaz, gecenin büyük bir kısmını da ibâdetle geçirmeye devam ederdi. Bir gece yatsıdan sonra ziyaretçiler geldiler Arfece ise o saatte ziyaretçi kabûl etmezdi. Meşgul olduğunu, boş vaktinde gelmelerini söylerdi. Ne var ki, annesi bu defa ziyaretçilerin boş çevrilmesine razı olmadı, oğlunun izni olmadan ziyaretçileri içeri alıp, gece yarısına kadar sohbet etmelerine sebep oldu. Gece yarısından sonra giden ziyaretçileri müteâkip uykuya yatan Arfece'nin annesi, gördüğü rü'yasını sabah şöyle anlattı:

- Rü'yamda büyük bir cemaatla karşılaştım. Dizilmişler, bana şöyle sitem ediyorlardı: "Arfece'nin annesi! Bizim imamımıza niçin mâni oldun, bizi gece yarısına kadar ibâdetten niçin men'edip imamsız bıraktın?"

Anlaşılan, Arfece gece namazı kılarken melekler de gelip ona uyar, cemaat olurlarmış. O gece imamlarının sohbetle meşgul olduğunu görünce buna sebep olan anneye sitem etmiş, imamlarını niçin meşgul ettiğini sormuşlardı. Bundan dolayıdır

ki, gece namazlarını tek başına kılan kimse, isterse imam gibi sesli okuyarak kılar. Umulur ki, melekler ona uyup cemaatını teşkil ederler. Nitekim ashabdan birçok zat, çölde namaz kılarken sahra dolusu meleğe imamlık etmiş, kuşlar gibi uçup gelen ruhanîler, tek başına sesli ibadet eden o muhterem zâtlara cemaat olmuşlardır. Hâtıra gelen odur ki, insan meleklerin imamlığa kabûl edeceği şekilde günahattan uzak olmalı, yalnız kıldığı namazlarda bu mânâyı daima hatırdâ tutmalıdır.¹⁷³

PADİŞAHIN ŞÂHİDLİĞİNİ KABÛL ETMEYEN KADİ

Osmanlı Padişahı Yıldırım Bâyezid Han'ın bir mes'eleden dolayı mahkemeye gelip şâhidlik yapması gerekmişti. Ancak Bursa Kadısı Molla Fenârî, hiç çekinmeksizin Padişah'ın şâhidliğini reddetmiş, mahkemede şâhidlik yapma liyâkatinde olmadığını iddia etmişti. Gerekçe olarak da, Padişah'ın cemaatle namaz kılmakta ihmali olduğunu ileri sürüyor; cemaati terkederek, dînin mühim bir şeâirinde lâubali davranan birinin şehâdetinin kabûl edilemeyeceğini söylüyordu. Molla Fenârî'nin bu kararı ve gerekçesi hukuka uygundu. Bu yüzden Yıldırım Bâyezid ona hiçbir itirazda bulunmadı. Gerçi o devirde kadıları tâyin eden Padişah olduğu için, istese onu görevden alabilirdi. Fakat o, böyle bir davranışın hukuka en büyük saygısızlık ve adâleti ayaklar altına almak olacağını bildiğinden, bu yola da başvurmadı. Bil'akis Kadı Efendi'nin adâlet işlerindeki tarafsızlığından, hükümdara karşı bile hakkı söylemek cesaretini göstermesinden çok memnun oldu. Kısa bir süre sonra da, Kadı Efendi'nin ileri sürdüğü kusurunu giderdi. Sarayın önünde bir cami yaptırdı. Ve bundan böyle beş vakit namazı bu camide cemaatle kılmaya başladı.¹⁷⁴

GÖZDE CEMAAT

Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

“Ümmetimden hak üzerine galip olarak duran bir gurub daima bulunacaktır. Onlardan ayrılıp yardıma koşmayanlar, Allah'ın emri gelinceye kadar onlara zarar vermeyecektir.”

Diğer bir hadis ise:

“Şüphesiz Allah, ümmetimi (veya Muhammed (s.a.s.)’in ümmetini dedi) sapıklık üzerine toplamaz. Allah’ın (şefkat, himaye ve kudret) eli cemaatle beraberdir. Cemaatten ayrılan kimse, ateşe ayrılmıştır.”

NURLU MECLİSLERİ

Süfyan b. Üyeyne Hazretleri anlatıyor: "insanlar bir yerde toplanıp Allah (c.c.)'tan bahsederlerse, şeytan ve dünya oradan uzaklaşır. Şeytan üzüntü ile dünyaya:

- Şu insanların yaptığını görüyor musun? der. Dünya da onu teselli eder:

- Sen onlara şimdi yaklaşma... Buradan ayrıldıkları zaman ben onları tek tek yakalar ve sana teslim ederim.

Sohbet meclisleri, Allah'ın anıldığı ve anlatıldığı meclislerdir. Allah'ın (c.c.) hoşnutluğu Zat'ının anlatılmasındadır. En fazla sevdiği insanlar da Onu anlatanlardır.

Hız. Hanzala gibi (r.a.), insan, Ondan bahsedilirken yüreğinin sesini dinler. Sonsuzluğa yelken açar. Rahmet deryasından gelen esintilerle soluklanır. Tenini ruhunun dengi yapar. Basit, behimî hallerini aşar.

Onun içindir ki Allah'ın rahmeti cemaat üzerindedir. Ve birçok hayırlı icraatın kararları oralarda alınmış, bereketli neticenin İlk tohumları o türlü bir araya gelişlerde atılmıştır.

İnsan, o meclislerde ne kadar çok bulunur, evini, işini o hale ve havaya getirirse, şeytanın ve dünyanın tuzaklarından o denli kurtulmuş olur. O meclislerin havası her yere taşınmalı, her yerde orda konuşulanlar konuşulmalı, hayata oradaki nurlu mütalaalarla renk verilmelidir.

"Ben gelmesem de sizinleyim" diyenler, nur sağanağının yağdığı o İklimi ve o. hazineyi hissedemeyenlerdir. Ve mahrumiyetleri burada hallerinden belli olduğu gibi, ötede o nurlu topluluklara hediyeleri verilirken de belli olacaktır.

"Yüreğim sizinle" diyenlerin sözü, ziyafet sofrasındaki insanlara "aklım sizinle" diyen insanın sözü kadar geçersiz, tıp

fakültesine gitmeden diploma isteyen ve "gönlüm sizinleydi" diyen bir talebenin serzenişi kadar yetersizdir.¹⁷⁵

BENİ SİZDEN SAYDILAR

Safa isminde, Orta Asya'da çalışan ve aynı zamanda orada üniversitede okuyan bir genç anlatıyor:

"Devlet bursu ile okumaya hak kazanan bir arkadaşımız vardı. Aynı fakültede, aynı sınıfta okuyorduk. Meslek lisesi mezunuydu. Burada devlet üniversitesine ait bir yurttaki kalıyordu. Yaz tatilinde memlekete gittiğinde babası, oğlunu gönderdiği gibi bulamamış. "Oğlum, sana her şey meşru olmuş, ben seni bir daha oraya göndermem!" demiş. Arkadaş ısrar etmiş, fakat bir türlü babasını razı edememiş. Arkadaşımızın uzun ısrarlarından, "Baba eğitimim..." diye yakarmalarından sonra babası, "Eğer, orada ahlâklı, eli yüzü temiz insanlarla birlikte kalırsan, seni oraya göndermeyi kabul ederim" diye şart koşmuş. Arkadaşımız kabul etmiş, söz vermiş. Ders yılı başında, aynı sınıfta olduğumuz için geldi, beni buldu. Durumunu anlattı, adeta yalvarıyor gibi ısrar etti. "Okumam için sizinle birlikte kalmam lâzım. Bu babamın şartı, yoksa beni burada bırakmayacak" dedi. Ben, "Olabilir, ama arkadaşlarla görüşmem lazım" dedim. Hemen arkadaşlarla görüştüm. Namı pek iyi olmadığı için kimse sıcak bakmadı. "Adımızı kötüye çıkarır" dediler... "O çok kötü bir örnek" dediler. Ne kadar ısrar ettimse kabul ettiremiyordum. O her gün beni okulda yakalıyor, "Ne oldu?" diyordu. Ben, "Görüştük, görüşeceğiz..." diye geçiştirmeye çalışıyor, anlasın istiyordum. İsrarlarının arkası kesilmedi, ben arkadaşlarımı ikna etmeye çalıştım. Sonunda birlikte kaldığımız arkadaşlarım bana: "Eğer çok istiyorsan, sen onunla birlikte kal!" dediler. Ben bu teklifi kabul ettim ve yanıma birkaç arkadaş daha alarak tuttuğum bir eve o arkadaşı da davet ettim. Çok geçmeden arkadaşımızın hali, tavrı değişmeye, yanlış alışkanlıklarını terk etmeye başladı. Bir süre sonra tamamen değişmiş, yüzü ve yüreği aydınlanmıştı. Mahalleden gençler, komşular ziyaretimize geliyor, herkes onu çok seviyordu. Bir gün aniden rahatsızlandı. Hastaneye kaldırdık. Doktor, "Çok^geç kalmışsınız!" dedi. Apandis'i patlamış, nasılsa

uzun bir süre fark edememiş, sızıntı zamanla iç organlarına yayılıp tamamen imha etmiş, "isterseniz yakınlarını çağırın, son bir defa görsünler" tavsiyesinde bulundu. Hemen ailesini aradık. Gerçekten de babası son nefesine yetiştii.

Aradan birkaç ay geçmişti. Bir gece rüyamda o arkadaşımı gördüm. Yere oturmuş çay içiyor, bir yandan da sohbet ediyorduk. Bir yanımda o vardı, bir yanıma da başka bir arkadaş oturmuştu.

- Sana nasıl muamele ettiler? diye sordum.

- Beni, dedi, sizin gibi insanlardan kabul ettiler. Burada sizin gibi olanları cehenneme atmıyorlar. Onun için beni cennete aldılar.

Uyandım. Hıçkırır hıçkırır ağlıyordum. Saatlerce tesirinden kurtulamadım. İnşallah bu farklı rüya, sadık bir rüyaydı."

Bediüzzaman Hazretleri, bu zamanda iman ve Kur'an hizmetinde bulunanların, inşaallah kurtulacaklarını müjdeliyor, "*Ehl-i iman ve ehl-i necattırlar*" diyor.

Allah, Onu ve Onun yolunu tercih edenlerin azını çok saymaya muktedir. Keremi sonsuzdur. Rahmet kapısı samimiyetle yapılan her müracaatta ardına kadar açılacaktır. Yeter ki Onun sonsuzluk kervanından, nurlu yollarından, haktan, hakikatten ayrı düşülmesin...¹⁷⁶

ALLAH'IN SİZE İHSAN ETTİĞİ İHSANLARA GÖRE BİR ŞEY OLMAYA ÇALIŞIN.

Şahsi hayatınız, şahsi hayatınızın refahı, çoluk çocuğunuzun refahı adına bütün hayatınızı o işe bağlamanız düşünülemez reva değildir. İslam bağrından hançerlenirken, müslümanlar bağrından hançerlenirken, yeryüzünde müslümanlığın ve müslümanların gördüğü zilleti hiç bir devirde hiç bir kimse görmez durumda iken sizin kalkıp şahsi refahınızı düşünmeniz sizin vicdanıza sizin izanınıza telif edilmesi mümkün değildir. Bu itibarla ben deyeceğim ki, kendiniz olun. Hakkınızda kesilip biçilen taktirlere göre bir şey olmaya çalışın. Allah'ın size ihsan ettiği ihsanlara göre bir şey olmaya çalışın. Mele-i âlanın

sakinlerini yalancı çıkarmayın. Razzede size dua edenleri yalan çıkarmayın. Kabe’de size el kaldırıp dua edenleri yalan çıkarmayın.

Senelerce evvel birisi, bazı şeyler arz edeceğim size, bana dedi ki, önemli bir zat. Huzuru risalet penahide idim. Ümmeti Muhammedin hususiyle Türk insanın derdiyle iki büküldüm. Bir inledim. Bir de sonra murakabe yaptım. Sonra ya resulullah dedim, halimiz ne olacak bizim. Birden bire resulü ekrem temessül buyurdu. Rüya değil, buyurdular ki, Türkiye’nin meselesini falanlara bıraktık biz. Bakış bu. Sizin hakkınızda nebinin hüsnü zannı bu. Haşa, o doğru söyler doğru görür. Siz bilmem bu hüsnü zannı nereye koymayı düşünürsünüz. Bence ramazanlarda öpüp başınıza koyduğunuz rihle-ı şeriften çok mukaddestir. Bırakın onu da onu öpün başınıza koyun ve kemer beste-i ubudiyet içinde işinize sahip çıkın.

Bir başka arkadaşımız, şunu ifade ettiler. Yani size bakışı arz ediyorum ben. Bana da olabilir, ben bana öyle bir bakış olursa hep şöyle dedim. Şahsı manevi içinde, bu cemaat içinde şöhret-i kazibe olarak daha çok senin adın ayaklar altında dolaşmaya, ayaklara dolaşmaya bir ölçüde hüsnü zannına binaen başlarda olduğu için belki ona teveccüh ediyor. Öpülen alın sizin alınlarıdır. Beytullahta birine namaz kıldırma düşünce bu cemaatten bir tanesi geçirdiler durdu oda. Ve adeta ruhaniler gelmiş o cemaate iştirak ediyorlardı. İşin garip tarafı işini yapmış, düzenini kurmuş ve öbür aleme gitmiş asrımızda çığır açan büyük zat, gerçek imam o da cemaat içinde bulunuyordu. Tevili ne ola ki dediklerinde orda bu davaya öteden beri bağlı bir zat, önemli bir zat, onun adından bahsedilirken Medine-i münevverede mühim bir alim olarak kitaplarda geçiyor. Demek ki işi artık emin insanlara teslim etmiş rahat-ı kalbi öbür tarafa gitmiş siz kendi işinize bakın diyor. Bu iltifat karşısında bu iltifatı nereye koymayı düşünürsünüz. İpekten bohçalara koysanız hakkını eda etmiş olamazsınız. Bunu götürseniz bir sanduka içine koysanız ve sonra ramazandan ramazana en mübarek gününde kadir gecesinde el pençe divan dursanız. “Essalatu vessalamu aleyke ya resulullah” deseniz. Hakkını eda etmiş

olamazsınız. Kalbinize yerleştirin. Ve onun hasıl edeceği dinamizim ile harekete geçin. Nebini bakışını çok kısa zamanda doğru çıkarmaya çalışın. Sizin için böyle bakıyorlar. Dediklerini diyorum ben yani. Sizin için dediklerini deyiyorum. Bunu bir yere oturtmak lazım yani. Nebi size öyle baksın. Siz yazı yaz evinde kış kış evinde geçirin olacak şey mi. Revamı bunca mescitler küffara meyhane olurken. Revamı ibadet haneler put hane olurken. Revamı mabetler meyhane olurken. Revamı müminler ayaklar altında iğnenirken. Ve revamı sen bu mevzuda hak ihraz edememişken, liyakatını gsterememişken resulü ekrem seni başından psn, seni alkışlasın sen rahat otur, revamı. Ne o ona reva ne de olanlar mmeti Muhammed’e reva. Fakat oluyor. Oluyor ama merkezde bu işin çok küçük çıkıntısına dahi islam hatırına resulü ekrem (a.s.m.) temenna duruyor. Temenna duruyor. Merkezde çok küçük bir çıkıntıya zira o inanıyor ki muhit hattında o kocaman bir aı meydana getirecek. İlerde zuhur edecek Saidler, Ahmetler, Mehmetler, Osmanlar, Aliler, Veliler asrın muzdarip insanının dediği gibi “lebbeyk” deyecekler. Elpene divan duracaklar. Ve bestesi başlanan bu şiir, bu güfte tamamlanacak ve sadece o okunacak Allah’ın inayet ve keremiyle.

Ve yine görüp naklediyorlar. Ordular resmi geçitten geçiyor gibi geçiyorlar fakat bu geçen ordular sanki sahabi döneminde ki insanlar değil de aynı duygu aynı düşünce paylaşılırken paylaşılmış olursa şayet insan bu asırda yaşıyorken farkına varmadan isterse alem-i misalde sahabi içine karışır. İsterse bizim gibi mmiler mmiler dünyasında rüyalar alemine girer sahabe-i kiram içinde bulunur. O kadar çok vakıa var ki bu asırda yaşıyor Allah Allah diyor ben Bedir ashabı arasında bulunuyorum ama on dört asır sonra gelmiştik diyor. Ve işte bu ordular resmi geçit yapıyorlar. Rüyada nebiler nebisine evet demiş bir ordu resmi geçit yaparsa onu kim teftik edecek kim bakacaktır. Resmi geçidi kim kabullenenecektir. Resulü ekrem (a.s.m.). Fakat hayret ediyorum, hayret ediyorum zira efendimiz (s.a.v.)’in hani resmi geçitte kendilerini kontrol ettiği teftiş buyurduğu kimseler asrı saadet insanı değildi. Bizim günümüzdeki insanlardı bunlar. Yusufardı, Kemallerdi,

Avşarlardı, Mustafalardı, Alilerdi, Velilerdi bunlar. Nereye koyacaksınız bunu. Bunu bir kenara atabilir misiniz bunları. Şu cüzzi şu küçük hizmetle Allah'ın bu kadar ihsanına mazhar olduktan sonra, bu kadar avanslar aldıktan sonra bir zaman alnından öpme demiştim. Bazıları tenkit edebilir. Alnından öpme değil de nedir bunlar rica ederim. İçinizde değildir de nerededir sallallahu aleyhi ve sellem. İç dış siz neye diyorsunuz. İçine hapsoldüğünüz üç buutlu mekana siz mekan mı diyorsunuz. O bir anda milyonlarca yerde bulunur. Belki sesi daha gürdür. "essalatu vessalamu aleyke ya resulullah", "essalatu vessalamu aleyke ya habiballah", "essalatu vessalamu aleyke ya eminlavahilla"

Yer durdukça, biz yaşadıkça vücudumuzun zerrati adetince ona selat ve selam olsun. Evet belki şu anda oda, kulaklarımız duymadı ama duyan da olabilir, vicdanlarımıza duyuracak şekilde "ve aleykumüsselam" diyor. Rica ederim bunu bir yere koyun. Aziz bir yere koyun. Aziz bilin aziz bir yere koyun. Veliye gelip diyorlar ki, rüyamda gördüm. Resulü ekrem (s.a.v.) vardı. Senin hal ve hatırını sordu. Ve dedi ki ona selam söyleyin. Yerinden ok gibi fırlıyor ve aleykes selam ya resulullah diyor. Rüyada selam veriliyor ve selam alınıyor. Allah resulü (s.a.v.) aranızda, içinizde, başınızda teftişinizi deruhte etmiş. Nereye koymayı düşünürsünüz. Değiştirip şöyle deyeyim, ne zaman yerinizden ok gibi fırlayacak elinizi göğsünüze vuracak ve aleykes selam ya resulullah deyeceksiniz. Size teveccühleri karşısında bunu sizden bekliyor. On dört asırlık teveccühleri sonunda bunu sizden bekliyor. Yaranlarıyla beraber bekliyor. Meleği âlanın sakinleriyle bekliyor. Ve gelin daha fazla bekletmeyin. Daha fazla ayakta tutmayın. Teftişi uzatmayın. Mevzilenin tabiyelerinizi yapın. Ve taarruza geçin. taarruza geçin. Ellerinizde meşale taarruza geçin. Muhammedi ruhla ok gibi gerilin taarruza geçin. Dünyanın dört bir yanında sizi bekleyen karanlıkları aydınlatmak için taarruza geçin. Berlin'de yazılan nameler vardır. Belgrat'tan giden nameler vardır. Moskova'dan giden nameler vardır. Meded ey sultanı resul diye, meded ey sahibi merkez diye.

Ne diyor acaba resulullah bu isteklere karşı. Elimden gelmez diyorsa ne diyeceksiniz. Elimden ne gelir diyorsa ne diyeceksiniz. Dünya bir inilti olmuş adeta. Dünya küfür ve delalet içinde bir inilti olmuş iniliyor. Arş-u arz iniltiyle ihtizaz içindedir. Ve bunları Hz. seyid-ül enam duyuyor. Ve mahsun mahsun bakışını size çeviriyor. Derman diyor.

Hissiyatınızı ve heyecanınızı Allah devam ettirsin. Bu iş devam ederse gülecek, bu iş devam ederse sevinecek. Bu ruh haleti içinde sizi bekleyen işlerin başına koşarsanız senelerden beri çektiği ızdıraplar sona erecek. Ben şuan ki ruh haletinize fevkalade bir itimat içinde Hz. ruhu seyid-ül enamı senelerce evvel Hz. Muhammed İkbâl'in gördüğü gibi şayet müşahade etseydim. Şayet görseydim, deyecektim ki ya resulullah bir buçuk asırdan beri sana takdim edeceğimiz ettiğimiz herhangi bir hediye olmadı olamadı. Fakat ciddi bir gerilimin metafizik gerilimin ifadesi olarak şu farklı gecede ki, manzarayı bir zarf içine koyuyor sana takdim ediyorum.

Gayri bundan öte bundan öte benim elimden bir şet gelmez. Günahlarına kefarete arayan bir insan olarak vicdanlarınızın hüşyarlığına sığınıyorum. Gerilime geçmiş ruhunuza sığınıyorum. Hz. Muhammed hatırına (s.a.v.) idrak ve anlayışınıza sığınıyorum. Ağladığınız gibi dünyanın dört bir bucağında ki ağlamaları dindirmek için Allah aşkına resulullah'a tam bir kere olsun evet deyelim. Evet deyelim. Ömrümüz oldukça evet deyelim. Allah sizden ebeden hoşnut olsun. Asırlardan beri ümmet ehli insaf bekleyen hizmetimizi sona erdirmek için size güç versin. Kuvvet versin. Enerji versin. Ve tarihin bir döneminde islâmı insanlığın kaderine hakim kılan dinamikleri yeniden kullanmaya bizi muvaffak eylesin.

MUSİBETLERE PARATONER OLAN CEMAAT

...Arzi ve semavi bütün afetler için paratoner olabilecek şuurlu bir cemaat bir belde de varsa size katiyen teminat verebilirim. O beldeye ne arzi ne de semavi bela ve musibet gelmeyecektir. Eğer ben burada böyle bir cemaatın mevcudiyetinden emin isem, gönlünü Allah'a vermiş bir

delikanlılık topluluğunun mevcudiyetinden emin isem yer ikaz için sarssa bile fakat orası yıkılmayacaktır. Allah koruyacaktır, çünkü paratoneri vardır. Başkaları da bu sayede yaşayacaktır.

Sema yüzünü ekşitirse, yerde bulanıklık hissedilirse, vicdanlar bunu duyarsa, hissi kabl el vuku bulursa katiyen anlıyor ve hükmediyorum, katiyen anlayıp hükmedebiliriz ki cemaatımızın içinde arıza vardır. Biz içimizde bozulursak bela ve musibetler bize gelmek için fırsat bulurlar ve gelirler. İşte bu zaviyeden hareket ederek havamızdaki bulanıklığı bahis mevzu edip başımızda dönen musibetleri vicdanın hissetmesiyle arkadaşlarımızda bizim yüzümüzden geliyor diye üç beş tane genç topluluğa getirdim meseleyi. Üç beş tane genç topluluğa. Dedim ki, Allah bize bakıyor ve sonra kainata bakıyor. Allah bize bakıyor zemine öyle bakıyor. Siz katiyen bileceksiniz ki, yeryüzünde siz Allah'ın matmahı nazarısınız. O tabloyu unutamayacağım.

Bana öyle geliyor ki dedim, içinizde ben de dahil cürüm yapan var. ben kendi kendimi yokladım. Dövündüm sızladım, ellerimi dizime vurdum. Eğer eski günahlarımla çevremizi ve muhitimizi mahvedeceksen ya rabbi ben onları senin settar ismine havale etmiştim, postalamıştım. Ümit ediyorum ki, beni başışlayacaksın. Benim yüzümden beni mahvet fakat ümmeti Muhammedi mahvetme. Kendi kendime hesabımı yaptım. Bir kaç gün dövündüm, vurundum fakat baktım ki, benden başka işin içinde benim cürümümle beraber başkası da var.

Yunus'un diliyle, benden kemter kula benzer günahı pek çoğa benzer, her biri bir dağa benzer bunlara Allahu Allahu dedirtmek lazım dedim. Ve arkadaşlarıma içimi şerh ettim. Hislendim durum budur dedim. İstikametimiz alemin huzurunun teminatıdır. Artık gayri siz ne düşünürseniz düşününüz. Kapayınız gözlerinizi, gidiniz hayalen huzuruna. İçinizde aydınlık berileceği âna kadar bütün sergüzeşti hayatınızı göz önüne getiriniz. Ona göz yaşı dökünüz. İksir olan o göz yaşlarıyla seyatınızı eritiniz. Şahitleri vardır şu cemaat içinde.

İki dakika sonra karanlık kubbenin altında bir parmak yavruların estağfurullah deyişleri, secdeye kapandım da belimi

kaldırarak gücü hissedemedim kendimde. Dayanamayacak halde hissedince kalktım aralarından ayrıldım. Saatlerce orada estağfurullah dedikçe gözlerinin yaşıyla halı ve seccadeleri ıslatırken camiden toprak dökülüyordu. Katiyen kanaat getirdim ki, kasvetli bulutlar bu hicranla, o kasvetli bulutlar bu firkatle bu içten yanısla bertaraf edilecektir. Ve hakikaten de cenab-ı hak lütfetti. Aydınlık getirdi. İçimize inşirah verdi. Ben şimdi bütün bir cemaatin, şu camiye dolduran cemaatin vesilelerle başkalarına intikal edecek cemaatin böyle bir bezme evet deyip gelmelerini istirham ediyorum.

Mevsim yakalasınlar, bir karanlık gecede kalksınlar, rabbileri için iki rekat namaz kılsınlar. Huzurunda el pençe divan dursunlar. Sonra dize gelsinler, gözlerini kapasınlar. Onun aleminden içlerine aydınlık geleceği âna kadar bütün bir serencamelerini gözlerinin önünden geçirsinler. Yakarsınlar, yalvarsınlar içlerini yaksın ve desinler ya rabbi bizim günahlarımızdan ötürü ümmeti Muhammedi mahvetme. Zira, katiyen emin olalım ki yeryüzünde umumi sulh ve sükun umumi huzur ve emniyet ancak şu camiye gelen başını yere koyan rabbine secde eden içini günde birkaç defa yıkayan cemaatlerin mevcudiyetlerine cemaatin mevcudiyetine bağlıdır.

Ben bunu sizden vasıtalarla intikal eden ve edecek olan bütün cemaatlerden istirham ediyorum. İmkan el verseydi şu pencereleri kapama durumunda olsaydık, bütün bir mazimize ve sergüzeşti hayatımıza göz yaşı dökebileceğimiz bir anı elde edip şu mescitte yüzlerimizi yere koyup bir ah! çekseydik. Bir feryat etseydik. Arzı ve semayı mevcelenmeye getirseydik. Rahmet dalgalansaydı ve o alemden yağmurlar rahmetler gelseydi, zeminimizi ıslatsaydı belki bir aralık hız alıp yürüme imkanını bulacak bir miktar daha şu bükülmüş bellerin ellerinden tutup onları doğrultma imkanına sahip olacaktık. Kaddi bükülmüşlerin imdadına koşacak, huzursuzluk ateş halinde yanmasına karşılık yananların imdadına koşmuş olacaktık.

Ama bu imkanı kendi hayatınızda, aile hayatınızda aramayı sizlere bırakıyorum. küçük topluluklarınızı sizlere bırakıyorum. Cürümünüzü hatırlamanız, günahlarınıza ahu vah etmeniz,

Allah'ın azameti karşısında iki büklüm olmanız size aylarca devam edecek bir g  , bir enerji, bir    , bir i  aydınlığı getirecek. Yaşama imkanını bulacak, kendinizi cesaretli ve ümitli hissedeceksiniz.

TAL HL LER TAHTINA OTURAN CEMAAT

...Bezm böyle ba lamı , devran böyle sürüp gidiyordu. Asrımıza kadar küçük fasılalara kadar böyle devam ede gitti. Takva ve ihsan  uuru. Takva ve ihsan  uuru tebaa ve raiyette kendisini gösterdiği müddetçe Allah ellerinden tuttu evci kemale çıkardı. Onları aziz kıldı. Devrimizdeki dirili te berrak çizgileriyle bunu görüyorsak, ki ben gördüğüm kanaatindeyim. O tatlı günlerin avdetine inanabiliriz. Yeniden  mit var olabiliriz. Siması hakikat gamzeden neslimizde aynı şeyler bütünüyle müşahede edildiği günler başlayınca gelecek saadetimize sevine biliriz. Kollarını sıvamı  dine imana hizmet gurubu arasında, teşkilatı arasında kollarını sıvamı  bağırsak d   mleyen, deri toplayan hekimleri doktorları g rd   e üniversitedeki vazifelileri g rd   e, yüksek mühendislik tahsili yapanları g rd   e  mide kapılır olduk. Sahabinin yeniden gelir olduğuna inanır olmaya ba ladık.

Nasıl onların başında Resulü ekrem (s.a.s.) mübarek ruhaniyeti ve nuraniyetiyle bir alev bir  ehbal idi. Ve imdatlarına yer yer ko uyor ellerinden tutuyor, saadet ve mutluluk ufuklarını onlara gösteriyor, pi darlık yapıyordu. Öyle de asrımızda  u her şeyin kırılıp d k ld    hengamda dirilmek üzere olan arzı didar etmek üzere olan. Eski  eylerine, mukaddeslerine sahip çıkma yoluna giren neslin yer yer imdadına ko ar.

Birisi gelir bize şöyle anlatır. Der ki, bulunduğum yerde gece rüyamda Resulü ekremi gördüm. Bana dedi ki (s.a.s.), ben şimdi tefti e  ıktım. Buradan da  zmir'e gidiyorum.  ime doğdu ki, acaba oradakiler bunu duysalar ne kadar sevinecekler.

Ve bir başkası  unu söyleyecektir. Resulü ekrem (s.a.s.)'i rüyamda gördüm. Adeta dirili imizi, nevbahar idrak edi imizi

alkışlamak üzere çoğunun simasını hatırladığım cemaatin camiye doldurduğu hengamda gelip mübarek minbere oturdu. Veya mihrabın dibine oturdu. O cemaatin içinde isbat-ı vücut etti.

Ve üç beş gün evvel bir çocuk yanıma gelecektir. Bana şunu anlatacaktır. Haşr-u neşrin bütün endişe verici keyfiyetiyle cereyan ettiğini gördüm. Alev alev dehlizlerde alev çıkıyor gibi cehennemin ortalığı dehşet saldığını gördüm. Tutup tutup milleti cehenneme atacaklar gördüm. Ve derken selvi boylu birisi, incelerden ince birisi dilgir olmuş, kaddi bükülmüş cehennemin kapısına kollarını gerdi, girilmez burdan içeriye dedi. Halkın önünü alıyordu. Kimse girmesin diye çırpınıyordu. Önlemişti ilk gelenleri. Girmiyordu artık kimse içeriye. Fakat arkadan gelen bir guruba dayanamamıştı. Çekili verince herkes içeriye itiliyor ve herkes cayır cayır yanıyordu. İçinde tanıdıklarım da vardı diyor. Çocuğu dehşet almıştı. Ürpere ürpere anlatıyordu. Ama ben camimizde gördüklerimi orada görmüyordum orada diyor. Cemaatımızda gördüklerimi görmüyordum orada diyor. Tanıdığım arkadaşlar vardı. Korunmuş ve geride kalmışlardı.

Neyi ifade diyor sana. Ne anlatıyor bunlar sana. Cemaatin içinde perdesini kaldırıp imamın sana baktığını anlatıyor. Batmayan güneşin gurup etmeyen güneşin sana baktığını anlatıyor. Her gün saflarını teftiş ettiğini anlatıyor. Sağdan hizaya gel komutunu verdiğini anlatıyor. Mescidinde seninle beraber, ilim irfan yuvanda seninle beraber, tekyende zaviyende seninle beraber. Çiçeği burnunda başı secdeli vicdanı nurlu lise koridorlarında, üniversiteliler anfilerinde secde eden gençlikle beraber, inanmış öğretim görevlileriyle vazifelileriyle beraber, halkla beraber, tebaa ve raiyetle beraber , doğacak günlerle beraber, hakkın geleceği günlerle beraber, batılın hâkile yeksan olacağı günler.

Allah'ın büyük inayet ve ihsanına mazhar bir cemaat olduk. Sonradan geldik. Talihsiz gibi göründük ama talihliler tahtına oturduk. Arada geçenlerin önünde onlardan farklı olarak başı okşananlar arasına girdik. Resulü ekrem tarafından iltifata mazhar olduk. Tûba, tûba, tûba... sözleriyle tebcil edildik. Sizlere müjdeler olsun. Ahir zamanda boyunduruğu kaldıracak

cemaat haline geldiniz. Sizlere müjdeler olsun zalam zalam üstüne hayata nur hüzmeleri getirmek üzere geldiniz. Sizlere müjdeler olsun başı bozukluk içinde Allah'ın mutlu şahitleri halinde Allah tarafından gönderilmiş ümmetlerin en hayırlısı olarak arzı didar ediyorsunuz. Allah sizinle beraberdir. Allah sizinle beraber olsun...